

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

Sectio Qvinta. quid Antonius dicat de invincibili juris naturalis ignorantia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

Alex.
VIII.

non supponi debet, quod teneat sequi tutius; immo satis esse probabilissimam, etsi sit minus tuta, definivit Alexander VIII. ergo violatio materialis non separat a Deo, nec tenemur eam vitare. Idem patet in moraliter certis minus tutis. Cur ergo hoc dici non potest in probabilioribus, immo in æquæ, aut minus probabilibus?

SECTIO V.

Quid Antonius dicat de invincibili juris naturalis ignorantia?

SUMMARIUM.

Alex. VIII. damnat, quod invincibilis juris naturæ ignorantia non excuset a peccato, n. 58. Antonius ait, quod rarissime lateat veritas conclusionis a jure naturali remotissima, ibid. Hac doctrina illudat Decretum Alexand. n. 59. ad 61. Et facit mediocritatem Ecclesie Doctorum invincem contra licentium venialiter peccasse, n. 62. Nemo dolere tenetur de puro peccato materiali, n. 65-66.

N.
58.
Alex.
VIII.
De
Charl.

Laudata censurâ Alexandri VIII. damnantis opinionem, quod invincibilis ignorantia juris naturæ non excuset a peccato formali, ait Antonius cap. 25. gravem esse inter T.T. controversiam, an talis invincibilis ignorantia, seu totalis inscitia alicujus veritatis naturalis in adultis ratione utentibus detur. Ita autem exponit invincibilem ignorantiam per dictam inscitiam, quia non vult concedere Probabilistis, quod tunc etiam detur invincibilis ignorantia veritatis, quando veritas cognosci probabiliter potest, dummodo certò cognosci non possit. Videtur autem Antonius velle, eam vix esse possibilem, & vix ullam talem juris naturæ ignorantiam dari, quæ ab omni peccato saltem veniali excuset. Primò, quia Scriptura refert plures à Deo punitos, in quibus nullam fuisse culpam crederemus, nisi Spiritus S. culpam fuisse doceret. Secundò, quia ea est mens Sanctorum, qui humili corde abolere studuerunt, quæ ignoranter patrarunt. Tertiò, quia vera dilectio obligat dolere, non tantum de peccato formali, sed & de materiali; ut patet in filio, qui, si prorsus inscius patrem occidisset, doleret de eo peccato materiali, de quo gaudere nequit, juxta decretum Innocentii XI. damnantis, licitum gaudere de morte patris in ebrietate illatâ. Quarto, quia vix umquam adultus potest esse certus, suam ignorantiam invincibilem fuisse

in actione juri naturæ opposita; & ideo pag. 185. ait, quod, vel numquam vel rarissime lateat veritas conclusionis a jure naturali remotissimæ, ut si diligentia, & oratio necessaria adhibita fuisset, & animus à cupiditate alienus, potuisset ea dubitative saltem cognosci, & sic non omnino ignorari.

At hæc doctrina mihi non placet. Primò, N. quia videtur illudere decreto Alexandri VIII. si enim talis ignorantia vix est possibilis, ergo Papa definivit, quod id, quod vix est possibile, excuset a peccato formali. Quod rejeci disp. 5. sect. 2. §. 1.

Secundò, quia Alexander absolute dicit, N. excusare a peccato formali; sed tam mortale, quam veniale est peccatum formale; ergo excusat etiam a veniali: ergo dicere, quod pierumque cuique ignorantie juris naturæ infit saltem veniale, est dicere, talem ignorantiam, etiam circa remotissima a jure naturæ, non esse possibilem: ergo Papa damnavit sub conditione pierumque chimericâ; cum per Antonium vix possibilis sit ignorantia invincibilis etiam circa remotissima a jure naturæ, quæ immunis sit ab omni veniali.

Tertiò, quia hic Author concedere tenetur sanctissimos Ecclesie DD. quantumlibet sapientes, inter se contradicentes, quorum media pars tantum verum dixit, peccasse se semper saltem venialiter, circa veritates naturales ignoratas. Sanè genius istæ multiplicandi tot peccata, in mediâ parte Doctorum contradicentium, mihi non arridet; meliorem enim de Ecclesie Doctoribus concipio opinionem, ut mihi eorum favorem promerear. Ecce, quò hujus, & similium Authorum doctrina, exclamationes, & lacrymæ ducant. Jam non miror, quod adeo faviant in Probabilistas, ut video, tot peccata sine ullo fundamento in mediâ parte Ecclesie Doctorum multiplicari. Porro, tum quod ignorantia legis, de cujus existentia inter Catholicos disputatur, invincibilis sit, patet ex S. Anton. & Adriano, qui eam vocant invincibilem, ut dixi disp. 5. sect. 2. §. 2. & sect. 4. §. 2. Tum, quod frequens sit inter Ecclesie DD. & T.T. circa remotas juris naturæ conclusiones, contradictio, præter allata disp. 5. sect. 4. nemo est, qui nesciat: quot enim, vel in solâ justitiæ, & contractuum, religionis, & simonice, juramenti, & voti, justæ, & inculpatae defensionis, materiâ? Quot igitur peccata venialia erunt, vel in uno solo ex alterius Ecclesie DD. contradicentibus; & quidem eò plura, quò de pluribus disputavit, & quò scientior fuit? Apage tristem hunc genium, cujus tota doctrina

N.
59.
Alex.
VIII.

N.
60.
Alex.
VIII.

N.
61.

S. Amro-
nin.
Adrian.

etrina est multiplicare peccata, & quidem pro libito; ex hoc enim præcisè, quod neget possibilem, nisi rarissimè ignorantiam omnino invincibilem, etiam circa à principiis naturalibus distantia, cogitur dicere ferè omnem fuisse vincibilem, & peccato saltem veniali infectam.

N. 62. Venio ad argumentum, & rogo, quid laudet in Alexandro? Censuram, dicet, contra opinionem negantem, quod invincibilis juris naturæ ignorantia excuset à peccato formali. At intto: Si hæc per te non est, nisi rarissimè possibilis, & plerumque impossibilis, adeoque imbibens peccatum veniale, ut dicis, sequitur, quod Alexandri censura sit sub conditione plerumque chimæricâ; nam, per te, vix est possibilis omnimoda juris naturæ ignorantia, etiam circa remotissima: immò quod censura non sit benè expressa, nam, juxta te, excusat à formali mortali, non à formali veniali; cùm tamen Papa absolute dicat, excusare à peccato formali: cùm ergo censura sit doctissimè lata; & non nisi ex puro arbitrio negetur possibilem omnimodam ignorantiam, saltem circa remotissima à jure naturæ; eo ipso quantum laudanda est censura, tantum à tua doctrinâ recedendum.

N. 63. Ad 1. hoc ipso quod Spiritus S. docet aliquam habuisse culpam, hoc ipso in illis Sanctis ignorantia fuit non omnino invincibilis; non enim dico, quod omnis putata talis, talis sit.

N. 64. Ad 2. Sancti ægregiè se gesserunt dolendo, & abolendo peccata ignorantia saltem sub conditione, præsertim cùm aliqua culpa illis inesse potuerit; at non inde fit, quod omnis ferè ignorantia circa remotissima fuerit talis.

N. 65. Ad 3. aliud est, quod non liceat de peccato materiali gaudere; quod verum est, quia gauderet de re in se malâ, cognitâ ut tali, & sic formaliter peccaret; etsi dum illam posuit, non cognovisset, ut malam; ut dixi *disp. 6. sect. 2. §. 2.* aliud est quod teneat dolere de peccato materiali; quod falsum est, nisi, vel sub conditione, si fortè irrepfit veniale; vel penes illos, qui in lacrymas faciles sunt, & ut Jeremiæ legis Euangelicæ haberi volunt.

N. 66. Ad 4. dico plures SS. Ecclesiæ DD. & TT. pietate insignes esse potuisse moraliter certos se in hac, aut eâ conclusione, à jure naturali remotissimâ, laborasse invincibili ignorantia; non minùs ac Antonius de pluribus putat se habere certitudinem moralem. Quod si aliqui ex SS. dolere, est, quia bonarum mentium est, ibi culpam agnos-

cere, ubi non est. Falsum autem rarissimam esse ignorantiam prorsus invincibilem circa remotissima à jure naturali; quoniam ferè adeo frequens est, quàm sit inter DD. æque doctos, ac religiosos frequens contradictio.

SECTIO VI.

Regula Antonij pro opinionum delectu.

SUMMARIUM.

Ait omnem certam eligendam, n. 67.

Ait inter duas leges præstantiorem preferendam, n. 68.

Ait, quod si veritas, nec per fidem, nec per rationem constet, abstinendum ab omni utrumque, n. 70.

Ait in legibus positivis de re indifferenti, licet sequi probabilia, n. 71.

Ait usum probabilissimam satis in multis legibus Divinis, n. 72.

Ait quod probabilitati non opponatur nisi certitudo, aut evidentia, n. 74.

In quo consentiam? n. 76.

Congero Antonij de se ipso laudes, & in Probabilistas injurias, n. 77.

Rogo Deum, ut me habeat inter Probabilistas, ibid.

In quo ei dissentiam, à n. 77. ad 84.

Ejus contradictio, n. 78.

Vel non licet probabile in legibus humanis; vel licet in Divinis, n. 79.

Ecclesia dum damnavit tenuem probabilitatem, & asseruit licere probabilissimam, judicat satis certam probabilitatem pro delectu opinionum, n. 80.

Licet sine veniali sequi probabilissimam contra Antonium, à n. 74. ad 84.

Si licet sequi minus extrinsecè probabilem, si sit intrinsecè probabilior, redeunt contra illam argumenta, quæ contra nos armat, n. 82.

Non est facile, quin difficile definire, quæ lex sit preferenda, concurrente duplici, n. 84.

Postquam cap. 27. dixit, regulam generalem esse Dei legem, à fide, aut ratione 67. propositam, ut ea facilius applicetur, tradit de- 68. sequentes regulas.

Prima est, quod ea opinio sequenda sit, N. quam vel ratio, vel Fides judicat esse certo 68. legi Dei conformem; & ei oppositam esse repudiandam.

Secunda, si concurrat duplex lex inter se N. repugnans, præferenda præstantior, & minus malum eligendum.

Tertia, si veritas nec per fidem, nec per N. rationem, etiam postquam summâ diligentiâ 70. usi sumus, adæquabilis sit, abstinendum ab utroque.